

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 265/2024-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], t. č. [REDACTED], proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Tos/12/2014 z 13. februára 2024 takto

rozhodol:

- Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
- Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa bez zastúpenia advokátom, o ktorého ustanovenie žiada, ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv na uloženie trestu výlučne na základe zákona podľa čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a primeranosť trestu podľa čl. 49 ods. 3 charty uznesením o zamietnutí jeho návrhu na obnovu trestného konania.

II.

2. Rozsudkom okresného súdu z 5. decembra 2018 bol sťažovateľovi za zločin krádeže podľa § 212 ods. 1 a 4 písm. b) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody na šesť a pol roka. Sťažovateľ sa návrhom domáhal obnovy tohto trestného konania, keďže 1. augusta 2019 nadobudlo účinnosť ustanovenie Trestného zákona, ktoré je pre posúdenie jeho skutku priaznivejšie, a to odôvodňuje obnovu konania podľa § 394 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku, ktoré treba uplatňovať aj pri zmene zákona. Uznesením Mestského súdu Bratislava I z 28. júna 2023 bol návrh sťažovateľa zamietnutý, keďže predpokladom obnovy konania sú nové skutkové okolnosti, no zmena Trestného zákona takouto okolnosťou nie je. Proti tomu podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej poukázal na to, že urobil vyhlásenie o vine, a preto v jeho veci bolo možné mimoriadne zníženie trestu.

3. Krajský súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením jeho sťažnosť zamietol, keďže konanie o povolení obnovy sa podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obmedzuje na riešenie otázky, či návrh obsahuje nové skutočnosti alebo dôkazy. Návrh sťažovateľa vyložil tak, že žiada uplatniť § 394 ods. 4 písm. b) Trestného poriadku, podľa ktorého konanie možno obnoviť, ak právny predpis stratil účinnosť podľa čl. 125 ods. 3 ústavy pre rozpor s ústavou. Vo veci sťažovateľa však došlo k inej situácii, keď po jeho právoplatnom odsúdení bol novelizovaný Trestný zákon. To však nezakladá dôvod obnovy konania, keďže nejde o novú skutočnosť podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku, no ani okolnosť podľa § 394 ods. 4 Trestného poriadku.

III.

4. Podľa sťažovateľa mu krajský súd neodpovedal na ním v sťažnosti položené otázky. Len doslovne citoval zákony a neposkytol právne argumenty. V tejto súvislosti odkazuje na judikatúru k ústave a dohovoru týkajúcu sa požiadaviek na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Podľa sťažovateľa boli porušené zásady nie dvakrát za to isté, v pochybnostiach v prospech obvineného, v pochybnostiach v prospech slobody, v pochybnostiach v prospech miernejšieho a žiaden trest bez jasného zákona. Tvrdí, že rozsudkom mu bolo dvakrát pričítané, že krádeže sa dopustil vlámaním. Sťažovateľ ďalej poukazuje na odlišné stanovisko k uzneseniu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 277/2021, podľa ktorého zmena nejasného ustanovenia Trestného zákona smerujúca k zjemneniu ukladaných trestov je dôvodom na obnovu konania.

IV.

5. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá. Nie je dôvod odchyliť sa od rozhodnutí ústavného súdu: nálezu sp. zn. III. ÚS 58/2020 a uznesenia sp. zn. III. ÚS 277/2021.

6. Podľa § 2 ods. 1 Trestného zákona sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak medzi spáchaním činu a vynesení rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší. Pre posúdenie trestnosti činu a ukládanie trestu možno aplikovať len taký zákon, ktorý je účinný v čase spáchania činu. Na neskoršie priaznivejšie ustanovenie je pri ukladaní trestu možné prihliadnuť len vtedy, ak tento priaznivejší zákon nadobudol účinnosť pred vynesení rozsudku. To nie je prípad sťažovateľa.

7. Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli rozhodujúcemu orgánu skôr známe. Za skutočnosť súdu skôr neznámu nemožno považovať prípadné zmeny hmotného práva (I. ÚS 142/2018). V tejto súvislosti možno poukázať na stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. Tpj/44/2013, z ktorého vyplýva, že podmienky obnovy konania sa netýkajú zmeny právneho stavu, t. j. zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukládania trestu, pričom splnením podmienky na obnovu konania je tá právna skutočnosť, ak ústavný súd vyslovil nesúlad zákona s ústavou. V tomto prípade taká situácia nenastala. Postup súdu podľa platného a účinného zákona v zásade nemožno hodnotiť

ako porušovanie základných práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00). Preto je nedôvodná námietka porušenia práva sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 47 charty.

8. Nedôvodná je námietka porušenia práva na uloženie trestu na základe zákona podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje nemožnosť uloženia trestu, ktorý je prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania skutku. Sťažovateľovi v konaní o obnove konania nebol uložený žiaden trest a rovnako ustanovenie zákona o miernejšom treste bolo prijaté až potom, ako bol trest sťažovateľovi uložený. Vylúčené je porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy. Predmetom namietaného uznesenia bolo rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na obnovu konania. Nešlo o rozhodnutie o stíhaní alebo pozbavení osobnej slobody. Obdobne je vylúčené porušenie práva na primeranosť trestu podľa čl. 49 ods. 3 charty. Pri rozhodnutí o návrhu sťažovateľa sa právne posúdenie koncentrovalo na otázku, či zmenu Trestného zákona možno považovať za skutočnosť podľa § 394 Trestného poriadku. Predmetom právneho posúdenia, ktoré vyústilo do zamietnutia návrhu sťažovateľa, teda nebola otázka prísnosti trestu.

9. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2024

Robert Šorl
predseda senátu